

УДК 378.147:81'243(477)

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-4\(22\)-297-310](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-4(22)-297-310)

Марєєв Дмитро Анатолійович кандидат філологічних наук, доцент, керівник навчально-методичного відділу (забезпечення міжнародної та проєктної діяльності), кафедра теорії і методики дошкільної освіти, факультет дошкільної освіти, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, м. Глухів, <https://orcid.org/0000-0002-6282-8052>

Лісова Юлія Олександрівна кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри міжкультурної комунікації та іншомовної освіти, навчально-науковий інститут іноземної філології, Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, <https://orcid.org/0000-0002-7186-8013>

Артиш Ольга Олександрівна асистент кафедри англійської філології, факультет іноземних мов, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ, <https://orcid.org/0000-0002-5684-6086>

АНАЛІЗ КРЕАТИВНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В СИСТЕМІ ФІЛОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Анотація. У сучасному світі відбувається постійне зміцнення зв'язків між державами та націями, а отже, збільшується необхідність у високому рівні володіння іноземними мовами. Особливої важливості набуває вдосконалення професійних компетентностей майбутніх філологів. Аналіз теоретичних досліджень і методичних матеріалів показав, що здебільшого акцент робиться на особливостях викладання іноземних мов як нефахових дисциплін. Крім того, відсутня деталізація щодо ефективності конкретних навчальних методів. Така ситуація дозволила сформулювати мету статті, що передбачає здійснення емпіричного аналізу особливостей застосування та ефективності креативних методів викладання іноземної мови в системі філологічної освіти України. Проведений аналіз дозволяє визначити принципову важливість інтерактивних технологій та комунікативного підходу, методології навчальної гри та проєктної діяльності. Крім того, необхідно врахувати сучасні реалії, за яких все більшого значення набуває дистанційне та інтегроване навчання. Відповідно до зазначе-

ного вище залучені до опитування викладачі мали оцінити особливості методу проєктів, ділових ігор, дебатів та мозкового штурму. Оцінювання відбувалося за такими параметрами, як інтенсивність застосування методу на заняттях з іноземної мови, наявність умов для застосування методу на заняттях з іноземної мови, зацікавленість здобувачів освіти в конкретному методі на заняттях з іноземної мови, сприяння методам удосконалення мовної, лінгвістичної і соціокультурної компетентностей. Кластерний аналіз виявив, що залежно від особливостей застосування та оцінки впливу методів на результати освітнього процесу викладачів можна розподілити за чотирма основними групами. Виявлено, що приблизно дві третини респондентів активно чи відносно активно використовують креативні методи в освітньому процесі; приблизно третина визнає їх значущість, але з різних причин не залучає; приблизно чверть користується тільки традиційними методами.

Ключові слова: інтерактивні технології, комунікативний підхід, гра як метод, проєктна діяльність, інтегроване навчання, критичне мислення, мовленнєва компетенція, мультикультурне середовище, дистанційне навчання.

Marieiev Dmytro Anatoliyovych Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Head of the Educational and Methodological Department (Support of International and Project Activities), Department of Theory and Methodology of Preschool Education, Faculty of Preschool Education, Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University, Hlukhiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-6282-8052>

Lisova Yuliia Oleksandrivna Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Cross-Cultural Communication and Foreign Language Education, Educational and Research Institute of Foreign Philology, Ivan Franko Zhytomyr State University, Zhytomyr, <https://orcid.org/0000-0002-7186-8013>

Artysh Olga Oleksandrivna Assistant, Department of English Philology, Faculty of Foreign Languages, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, <https://orcid.org/0000-0002-5684-6086>

ANALYSIS OF CREATIVE METHODS OF TEACHING A LANGUAGE AS A FOREIGN LANGUAGE IN THE SYSTEM OF PHILOLOGICAL EDUCATION IN UKRAINE

Abstract. In the modern world, there is a constant strengthening of ties between states and nations, and therefore, the need for a high level of foreign

language skills is increasing. The improvement of professional competences of future philologists acquires special importance. The analysis of theoretical studies in methodical materials showed that the emphasis is mostly on the peculiarities of teaching foreign languages as non-professional disciplines. In addition, there is a lack of detail regarding the effectiveness of specific teaching methods. Such a situation made it possible to formulate the purpose of the article, which involves the implementation of an empirical analysis of the features of the application and effectiveness of creative methods of teaching a foreign language in the system of philological education of Ukraine. The conducted analysis allows us to determine the fundamental importance of interactive technologies and communicative approach, educational game methodology and project activity. In addition, it is necessary to take into account modern realities, in which distance and integrated learning is gaining more and more importance. In accordance with the above, the teachers involved in the survey had to evaluate the features of the method of projects, business games, debates and brainstorming. The evaluation took place according to such parameters as the intensity of using the method in foreign language classes, the presence of conditions for using the method in foreign language classes, the interest of students in a specific method in foreign language classes, the method's contribution to the improvement of language competence, the method's contribution to the improvement of linguistic competence and promoting the method of improving socio-cultural competence. Cluster analysis revealed that, depending on the features of application and assessment of the impact of methods on the results of the educational process, teachers can be divided into four main groups. The conducted analysis revealed that approximately two-thirds of the respondents actively or fairly actively use creative methods in the educational process; about a third recognize their importance, but for various reasons do not engage; about a quarter use only traditional method.

Keywords: interactive technologies, communicative approach, game as a method, project activity, integrated learning, critical thinking, speech competence, multicultural environment, distance learning.

Постановка проблеми. Сучасна цивілізаційна парадигма передбачає поглиблення зв'язків між різними націями та культурами, а отже, збільшується необхідність у володінні іноземними мовами. Найбільш високий рівень обізнаності в іноземних мовах як у теоретичному, так і в практичному аспектах традиційно притаманний філологам. Система філологічної освіти України трансформується під впливом інноваційних педагогічних методів, орієнтованих на індивідуально-особистісний

підхід. Метою стає не кінцева сукупність знань, а здатність і готовність до безперервного удосконалення професійної компетентності. Велику вагу у цьому мають креативні методи викладання іноземної мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наявних досліджень і публікацій показав, що методичні й методологічні аспекти викладання іноземної мови є важливим науковим завданням. Загалом можна виявити кілька основних напрямів. Вони стосуються викладання іноземної мови: 1) у немовних закладах вищої освіти (К. О. Дерека [1], Л. Мороз [6]); 2) в аспекті професійного спрямування (Є. В. Костик [3], І. В. Савка [8]); 3) в умовах дистанційного навчання (А. Колесник [2]); 4) з використанням інтерактивних технологій (М. З. Кузів [4], Л. В. Онучак [7]); 5) у контексті загальних теорій і практик (Л. С. Харламова [9], Е. А. Шабайкович [10]) тощо. Разом із тим відчутний брак досліджень, які би стосувалися методики викладання іноземної мови саме в контексті філологічної освіти. Крім того, до сфери уваги дослідників найчастіше потрапляють або конкретні методи викладання мови, або їхня сукупність без урахування характерних ознак. З урахуванням зазначеного вище було сформульовано мету та основні завдання дослідження.

Мета статті – здійснити емпіричний аналіз особливостей застосування та ефективності креативних методів викладання іноземної мови в системі філологічної освіти України. Для цього вирішуються такі завдання: 1) розроблення опитувальника, що містить оцінку креативних методів викладання мови; 2) формування вибірки в кількості 100 викладачів іноземних мов закладів вищої освіти України; 3) збір результатів за допомогою гугл-форм; 4) математичний підрахунок отриманих результатів; 5) формування та характеристика груп викладачів у відповідності до особливостей застосування і розуміння креативних методів викладання мови. Усі статистичні розрахунки виконано за допомогою програми Statistica 10.0.

Виклад основного матеріалу. Незважаючи на різні наукові зацікавлення, дослідники сходяться на думці про важливість і абсолютну необхідність залучення сучасних методів викладання іноземних мов. Зокрема, Е. А. Шабайкевич зазначає, що «швидкий розвиток суспільства породжує певні зміни у викладанні всіх дисциплін, в тому числі й іноземних мов. Нові форми навчання вимагають постійної корекції методики викладання іноземних мов у ЗВО України» [10, с. 119]. Можна погодитися з Є. В. Костик у тому, що сучасний підхід до викладання іноземної мови «передбачає створення такої системи підготовки фахівців, яка дозволить їм легко адаптуватися

до динамічних змін умов професійної діяльності, тобто вона націлена на професійно-орієнтоване навчання іноземною мовою» [3, с. 40]. Незаперечним є те, що «сучасна освіта, а зокрема вища школа, вимагає індивідуального спрямування у процесі навчання, яке сприяє особистісно-орієнтованому розвитку особистості». Таким чином, в освітньому процесі пріоритетними стають педагогічні прийоми, що спонукають до розвитку пізнавальних і особистісних якостей здобувачів освіти [9, с. 209].

Зазначимо: щодо викладання іноземної мови в системі філологічної освіти треба орієнтуватися не тільки на оволодіння нею здобувачами освіти на рівні, достатньому для професійної комунікації, але й на формування та постійне удосконалення мовної свідомості [5] майбутніх філологів. У цьому випадку в пригоді стають креативні методи викладання мови як іноземної. Проведений аналіз дозволяє визначити принципову важливість інтерактивних технологій та комунікативного підходу, методології навчальної гри та проєктної діяльності. Крім того, необхідно врахувати сучасні реалії, за яких все більшого значення набуває дистанційне та інтегроване навчання.

Аналіз теоретичних досліджень, методичних порад і практичних розробок дозволив виділити чотири основні креативні методи викладання іноземної мови в рамках вищої освіти:

- 1) метод проєктів;
- 2) ділові ігри;
- 3) дебати;
- 4) мозковий штурм.

Викладачам іноземних мов (100 респондентів) було запропоновано оцінити кожний із цих методів стосовно власного досвіду викладання у закладі вищої освіти за такими параметрами:

- 1) інтенсивність застосування методу на заняттях з іноземної мови;
- 2) наявність умов для застосування методу на заняттях з іноземної мови;
- 3) зацікавленість здобувачів освіти в конкретному методі на заняттях з іноземної мови;
- 4) сприяння методу вдосконалення мовної компетентності;
- 5) сприяння методу вдосконалення лінгвістичної компетентності;
- 6) сприяння методу вдосконалення соціокультурної компетентності.

Для зручності статистичного оброблення результатів 1 позначає низький рівень показників критеріїв, 2 – середній рівень, 3 – високий рівень.

Проведене дослідження дозволило з'ясувати, що за параметром «інтенсивність застосування методу на заняттях з іноземної мови» для методу проєктів низький рівень характерний у 26% випадків, середній – у 42%, високий – у 32%; для ділових ігор низький рівень вибрали 28% викладачів, середній – 40%, високий – 32%; для дебатів низький рівень зафіксовано у 26% випадків, середній – у 52%, високий – у 22%; для мозкового штурму низький рівень позначили 26% опитаних, середній – 54%, високий – 20% (рис. 1).

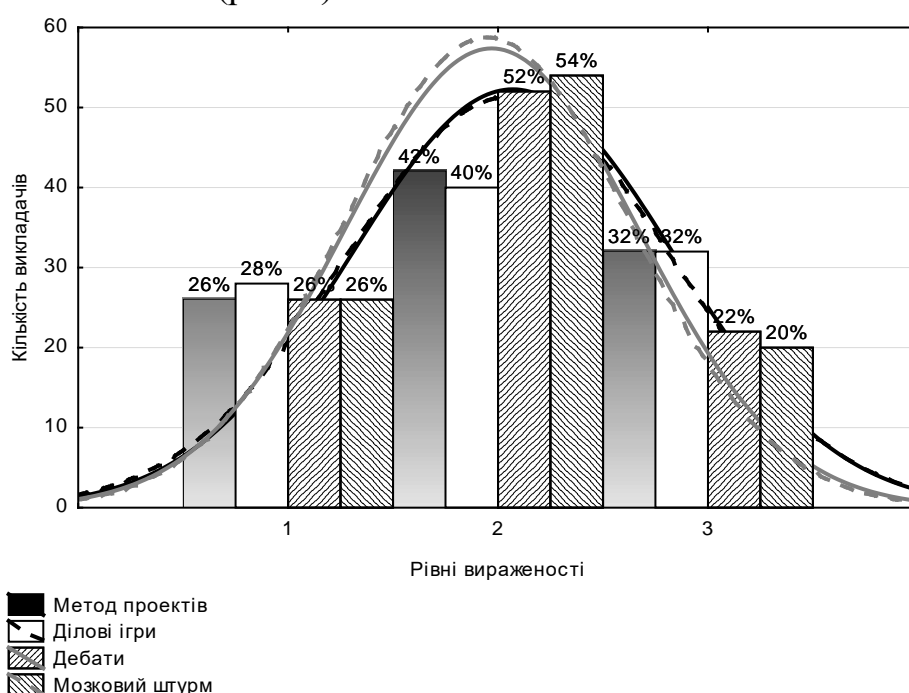
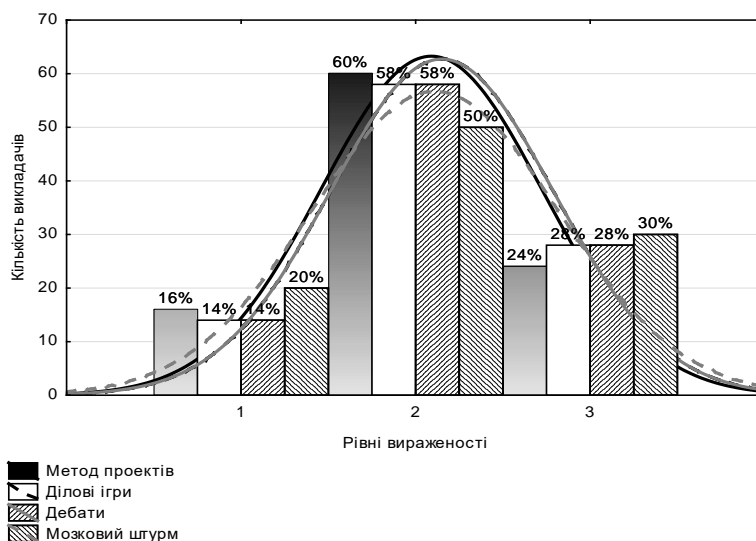

Рис. 1. Інтенсивність застосування методу
на заняттях з іноземної мови

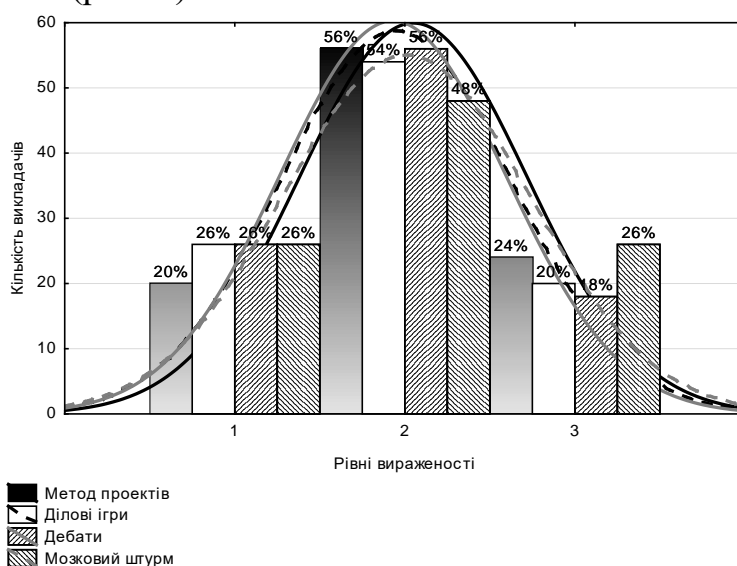
Джерело: власна розробка авторів

За параметром «наявність умов для застосування методу на заняттях з іноземної мови» для методу проєктів низький рівень виявлений у 16% випадків, середній – у 60%, високий – у 24%; для ділових ігор низький рівень вибрали 14% респондентів, середній – 58%, високий – 28%; для дебатів низький рівень також зафіксований у 14% випадках, середній – у 58%, високий – у 28%; для мозкового штурму показники розподілилися таким чином: низький рівень – 20%, середній рівень – 50%, високий – 30% (рис. 2).

*Рис. 2. Наявність умов для застосування методу
на заняттях з іноземної мови*
Джерело: власна розробка авторів

За параметром «зацікавленість здобувачів освіти в конкретному методі на заняттях з іноземної мови» для методу проектів низький рівень зафіксований у 20% випадків, середній – у 56%, високий – у 24%; для ділових ігор низький рівень вибрали 26% викладачів, середній – 54%, високий – 20%; для дебатів низький рівень продемонстрований у 26% випадків, середній рівень – у 56%, високий – у 18%; для мозкового штурму низький рівень виявлений у 26% випадків, середній – у 48%, високий – у 26% (рис. 3).

*Рис. 3. Зацікавленість здобувачів освіти в конкретному
методі на заняттях з іноземної мови*
Джерело: власна розробка авторів

За параметром «сприяння методу вдосконалення мовної компетентності» для методу проєктів низький рівень вибрали 12% опитаних, середній і високий рівні – по 44%; для ділових ігор показники розподілилися таким чином: низький рівень – 14%, середній – 46%, високий – 40%; для дебатов низький рівень позначили 12% респондентів, для середнього – 50%, для високого – 38%; для мозкового штурму низький рівень характерний у 12% випадків, для середнього рівня – 58%, для високого – 30% (рис. 4).

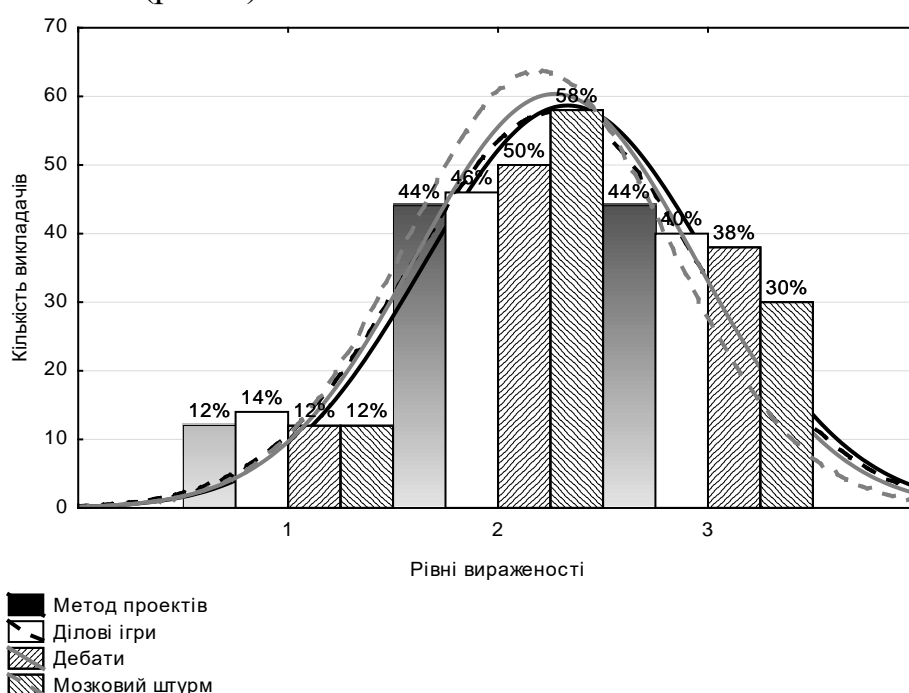
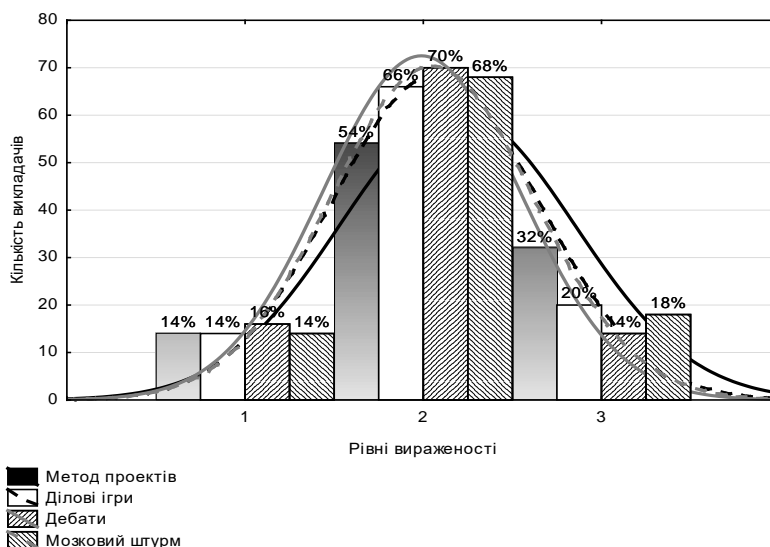

Рис. 4. Сприяння методу вдосконалення мовної компетентності

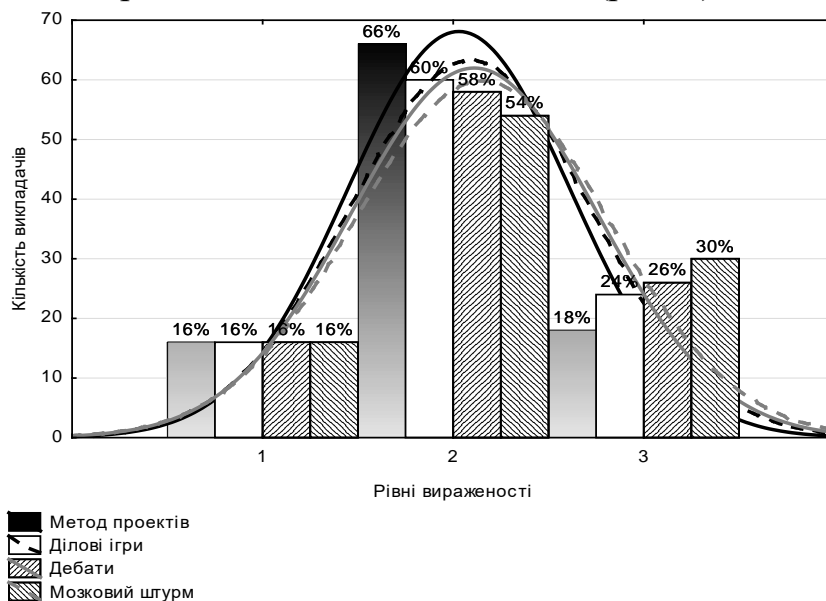
Джерело: власна розробка авторів

За параметром «сприяння методу вдосконалення лінгвістичної компетентності» для методу проєктів низький рівень вибрано у 14% випадків, середній – у 54%, високий – у 32%; для ділових ігор низький рівень позначили 14% респондентів, середній – 66%, високий – 20%; для дебатов низький рівень вибрали 16% викладачів, середній – 70%, високий – 14%; для мозкового штурму низький рівень виявлений у 14% випадків, середній – у 68%, високий – у 18% (рис. 5).

*Рис. 5. Сприяння методу вдосконалення
лінгвістичної компетентності*
Джерело: власна розробка авторів

За параметром «сприяння методу вдосконалення соціокультурної компетентності» для методу проектів низький рівень вибрали 16% викладачів, середній – 66%, високий – 18%; для ділових ігор низький рівень позначили 16% респондентів, середній – 60%, високий – 24%; для дебатів низький рівень зафіксовано в 16% випадків, середній – у 58%, високий – у 26%; для мозкового штурму низький рівень вибрали 16% опитаних, середній – 54%, високий – 30% (рис. 6).

*Рис. 6. Сприяння методу вдосконалення
соціокультурної компетентності*
Джерело: власна розробка авторів

Для більш чіткого розуміння особливостей досліджуваного явища здійснено кластерний аналіз (табл. 1, рис. 7).

Таблиця 1

Середні значення кластерів, що об'єднують викладачів за оцінкою ефективності креативних методів викладання мови як іноземної в системі вищої філологічної освіти в Україні

Параметри	Кластер 1	Кластер 2	Кластер 3	Кластер 4
1	2	3	4	5
Метод проєктів				
інтенсивність застосування методу на заняттях з іноземної мови	2,125000	1,600000	2,687500	1,384615
наявність умов для застосування методу на заняттях з іноземної мови	2,125000	2,400000	2,500000	1,384615
зацікавленість здобувачів освіти в конкретному методі на заняттях з іноземної мови	2,062500	2,000000	2,562500	1,384615
сприяння методу вдосконалення мовної компетентності	2,500000	3,000000	2,562500	1,538462
сприяння методу вдосконалення лінгвістичної компетентності	2,187500	2,200000	2,625000	1,615385
сприяння методу вдосконалення соціокультурної компетентності	1,875000	2,000000	2,562500	1,538462
Ділові ігри				
інтенсивність застосування методу на заняттях з іноземної мови	2,625000	1,000000	2,375000	1,307692
наявність умов для застосування методу на заняттях з іноземної мови	2,375000	2,400000	2,375000	1,461538
зацікавленість здобувачів освіти в конкретному методі на заняттях з іноземної мови	2,062500	1,400000	2,437500	1,384615
сприяння методу вдосконалення мовної компетентності	2,562500	3,000000	2,375000	1,461538
сприяння методу вдосконалення лінгвістичної компетентності	2,312500	1,600000	2,312500	1,615385
сприяння методу вдосконалення соціокультурної компетентності	2,062500	2,000000	2,562500	1,538462
Дебати				
інтенсивність застосування методу на заняттях з іноземної мови	2,125000	1,600000	2,375000	1,384615
наявність умов для застосування методу на заняттях з іноземної мови	2,312500	2,400000	2,437500	1,461538
зацікавленість здобувачів освіти в конкретному методі на заняттях з іноземної мови	1,875000	1,400000	2,562500	1,384615

Параметри	Кластер 1	Кластер 2	Кластер 3	Кластер 4
1	2	3	4	5
сприяння методу вдосконалення мовної компетентності	2,312500	3,000000	2,562500	1,538462
сприяння методу вдосконалення лінгвістичної компетентності	2,187500	1,600000	2,250000	1,538462
сприяння методу вдосконалення соціокультурної компетентності	1,875000	2,000000	2,812500	1,538462
Мозковий штурм				
інтенсивність застосування методу на заняттях з іноземної мови	2,125000	1,600000	2,312500	1,384615
наявність умов для застосування методу на заняттях з іноземної мови	2,000000	3,000000	2,437500	1,461538
зацікавленість здобувачів освіти в конкретному методі на заняттях з іноземної мови	1,687500	2,600000	2,625000	1,384615
сприяння методу вдосконалення мовної компетентності	2,375000	2,400000	2,437500	1,538462
сприяння методу вдосконалення лінгвістичної компетентності	2,250000	1,600000	2,312500	1,615385
сприяння методу вдосконалення соціокультурної компетентності	1,875000	2,600000	2,750000	1,538462

Джерело: власна розробка авторів

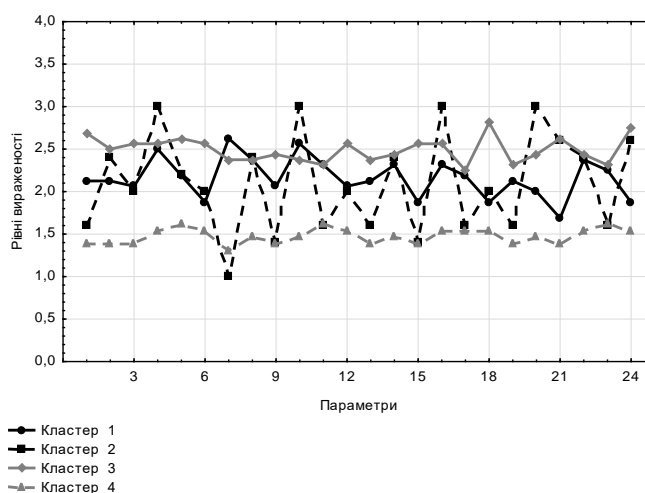

Рис. 7. Середні значення кластерів, що об'єднують викладачів за оцінкою ефективності креативних методів викладання мови як іноземної в системі вищої філологічної освіти в Україні

Джерело: власна розробка авторів

Перший кластер охоплює 32% викладачів іноземних мов у вищій філологічній освіті України. Вони позитивно ставляться до креативних

методів викладання, визнають їх важливість для подальшого професійного розвитку майбутніх фахівців. Разом із тим представники першого кластера сприймають їх як додатковий засіб навчання, користуються лише час від часу.

Другий кластер включає 10% респондентів. Характерною особливістю цих викладачів є позитивне ставлення до креативних методів у теоретичному аспекті та фактична відмова від їх практичного використання. Причини цього можуть бути різними: відсутність організаційних можливостей, несхвалення з боку керівництва, власне небажання тощо.

Третій кластер об'єднує 32% опитаних. Дослідження показало, що вони високо оцінюють можливості креативних методів викладання мови в теоретичному сенсі та широко застосовують їх на практиці. Зазначені методи є постійною складовою частиною загального освітнього процесу й ефективно сприяють формуванню та подальшому вдосконаленню мовної, лінгвістичної та соціокультурної компетентності здобувачів освіти.

Четвертий кластер включає 26% викладачів. Виявлено, що вони віддають перевагу традиційним методам навчання, не застосовуючи креативні методи і не розглядаючи їх як ефективне доповнення чи альтернативу усталеному освітньому процесу.

Висновки. Аналіз наявних наукових матеріалів дозволив дійти висновку, що найбільшою мірою предметом дослідження стають методичні та методологічні особливості викладання мови як нефахової дисципліни. Природно, що в такій ситуації йдеться про необхідність володіння іноземною мовою лише в практикоорієнтованому контексті. Ситуація з філологічною освітою відрізняється, тому що в цьому випадку абсолютно необхідним є формування не лише мовної, але й лінгвістичної та соціокультурної компетентності. Згідно з авторською позицією, ефективним засобом є застосування креативних методів викладання іноземної мови. Зокрема, йдеться про метод проєктів, ділові ігри, дебати та мозковий штурм. Оцінка викладачами особливостей застосування та ефективності зазначених методів базувалася на двох групах питань: треба було, по-перше, схарактеризувати організаційні умови їх залучення, по-друге, оцінити ступінь їх придатності для розвитку професійних компетентностей майбутніх філологів. Проведений аналіз виявив, що приблизно дві третини респондентів активно чи досить активно використовують креативні методи в освітньому процесі; приблизно третина визнає їх значущість, але з різних причин не залучає; приблизно чверть користується тільки

традиційними методами. Подальші дослідження будуть спрямовані на виявлення особливостей впливу конкретних методів викладання іноземної мови на формування конкретних професійних компетентностей.

Література:

1. Дерєка К. О., Квятковська А. О. Особливості навчання іноземної мови у закладах фахової передвищої освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 42. С. 141-145. URL: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/42.28> (дата звернення: 11.04.2024)
2. Колесник А., Удовенко І., Мануєнкова О., Подворна Л., Муравйова О. Особливості викладання іноземної мови в умовах дистанційного навчання. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2023. № 1(23). С. 255-264. URL: <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2023.23.255-263> (дата звернення: 11.04.2024)
3. Костик Є. В., Сілютіна І. О. Особливості викладання іноземної мови професійного спрямування для студентів немовних спеціальностей. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2022. № 23. С. 38-43. URL: <https://doi.org/10.31891/2415-7929-2022-23-8> (дата звернення: 11.04.2024)
4. Кузів М. З., Юрчишин Т. В., Полигач І. О. Використання інтерактивних технологій на занятті з іноземної мови. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогічні науки*. 2021. Вип. 2. С. 48-53. URL: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2021-2-48-53> (дата звернення: 11.04.2024)
5. Куцос О. І. Контент-аналіз дефініцій поняття «мовна свідомість». *Закарпатські філологічні студії*. 2022. № 25. Т. 1. С. 216-220. URL: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.25.1.40> (дата звернення: 11.04.2024)
6. Мороз Л., Масло, І. Методика викладання іноземних мов у немовних ЗВО з 60-х років ХХ століття до нині. *Іноватика у вихованні*. 2022. № 15. С. 195-201. URL: <https://doi.org/10.35619/iiv.v1i15.449> (дата звернення: 11.04.2024)
7. Онучак Л. В. Інтерактивні методи навчання іноземних мов студентів немовних спеціальностей. *Педагогічні науки*. 2023. № 102. С. 68-75. URL: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2023-102-10> (дата звернення: 11.04.2024)
8. Савка І. В., Яремко Т. І. Особливості викладання іноземної мови за професійним спрямуванням для майбутніх фахівців у галузі права. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 21. Т. 3. С. 101-104. URL: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.3-21> (дата звернення: 11.04.2024)
9. Харламова Л. С., Чала Н. Д., Ковальова І. В. Сучасні технології викладання іноземних мов у технічних ЗВО. *Науковий вісник Львівської академії. Серія: Педагогічні науки*. 2020. Вип. 7. С. 209-215. URL: <https://doi.org/10.33251/2522-1477-2020-7-209-215> (дата звернення: 11.04.2024)
10. Шабайкович Е. А., Поточняк О. П. Дискурс теорій і практик викладання іноземних мов. *Історія та сьогодення. Молодий вчений*. 2021. № 10.1(98.1). С. 119-122. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-98.1-30> (дата звернення: 11.04.2024)

References:

1. Dereka, K. O. & Kviatkovska, A. O. (2021). Osoblyvosti navchannia inozemnoi movy u zakladakh fakhovoi peredvyshchoi osvity [Features of foreign language learning in institutions of pre-tertiary vocational education]. *Innovatsiina pedahohika*, 42, 141-145. URL: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/42.28> (access date: 11.04.2024) [in Ukrainian]

2. Kolesnyk, A., Udovenko, I., Manuyenkova, O., Podvorna, L., & Muravyova, O. (2023). Osoblyvosti vykladannia inozemnoi movy v umovakh dystantsiinoho navchannia [Peculiarities of teaching a foreign language in distance learning conditions]. *Suchasni doslidzhennia z inozemnoi filolohii*, 1(23), 255-264. URL: <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2023.23.255-263> (access date: 11.04.2024) [in Ukrainian]
3. Kostyk, Ye. & Siliutina, I. (2022). Osoblyvosti vykladannia inozemnoi movy profesiinoho spriamuvannia dlia studentiv nemovnykh spetsialnostei [Peculiarities of teaching a foreign language of professional orientation for students of non-language specialties]. *Aktualni problemy filolohii ta perekladoznavstva*, 23, 38-43. URL: <https://doi.org/10.31891/2415-7929-2022-23-8> (access date: 11.04.2024) [in Ukrainian]
4. Kuziv, M., Yurchyshyn, T., & Polygach, I. (2021). Vykorystannia interaktyvnykh tekhnolohii na zaniatti z inozemnoi movy [Use of interactive technologies at a foreign language lesson]. *Visnyk Cherkaskoho natsionalnogo universytetu imeni Bohdana Khmelnytskoho. Seriia: Pedahohichni nauky*, 2, 48-53. URL: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2021-2-48-53> (access date: 11.04.2024) [in Ukrainian]
5. Kutsos, O. I. (2022). Kontent-analiz definitsii poniattia "movna svidomist" [Content analysis of definitions of the concept "linguistic awareness"]. *Zakarpatski filolohichni studii*, 25(1), 216-220. URL: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.25.1.40> (access date: 11.04.2024) [in Ukrainian]
6. Moroz, L. & Maslo, S. (2022). Metodyka vykladannia inozemnykh mov u nemovnykh ZVO z 60-kh rokiv KhKh stolittia do nyni [Development of teaching foreign languages methodology from the middle of the 20th century up to the present]. *Innovatyka u vykhovanni*, 15, 195-201. URL: <https://doi.org/10.35619/iiu.v1i15.449> (access date: 11.04.2024) [in Ukrainian]
7. Onuchak, L. V. (2023). Interaktyvni metody navchannia inozemnykh mov studentiv nemovnykh spetsialnostei [Interactive methods of teaching foreign languages to students of non-linguistic specializations]. *Pedahohichni nauky*, 102, 68-75. URL: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2023-102-10> (access date: 11.04.2024) [in Ukrainian]
8. Savka, I. V. & Yaremko, T. I. (2020). Osoblyvosti vykladannia inozemnoi movy za profesiinym spriamuvanniam dlia maibutnikh fakhivtsiv u haluzi prava [Special aspects of foreign language teaching for special purposes of future law experts]. *Innovatsiina pedahohika*, 21(3), 101-104. URL: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.3-21> (access date: 11.04.2024) [in Ukrainian]
9. Kharlamova, L., Chala, N., & Kovalova, I. (2020). Suchasni tekhnolohii vykladannia inozemnykh mov u tekhnichnykh ZVO [Modern technologies for teaching foreign languages in technical higher education institutions]. *Naukovyi visnyk Lotnoi akademii. Seriia: Pedahohichni nauky*, 7, 209-215. URL: <https://doi.org/10.33251/2522-1477-2020-7-209-215> (access date: 11.04.2024) [in Ukrainian]
10. Shabaikovych, E. & Potochniak, O. (2021). Dyskurs teorii i praktyk vykladannia inozemnykh mov. Istorii ta sohodennia [Discourse of theories and practices of teaching foreign languages. History and present day]. *Molodyi vchenyi*, 10.1(98.1), 119-122. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-98.1-30> (access date: 11.04.2024) [in Ukrainian]